

Úthlutunarreglur STEFs

1. grein

Höfundaréttargreiðslum þeim, sem STEFi ber að greiða tónskáldum, textahöfundum og öðrum réttihöfum fyrir flutning tónverka, skal úthlutað samkvæmt höfundalögum og þeim reglum sem hér fara á eftir.

2. grein – Almennar meginreglur um úthlutun

STEF innheimtir höfundaréttargjöld fyrir flutning tónverka. Af þeim er dreginn kostnaður við starfsemi samtakanna og samþykkt framlag í Menningarsjóð. Upphæðinni sem þá er eftir er úthlutað til rétthafa eftir á, miðað við flutning verka þeirra á því ári sem gjöldin falla til

Tillit skal tekið til eftirtalinna sjónarmiða við úthlutun á höfundaréttargreiðslum eftir því sem við á:

1. Kostnaðar við innheimtu höfundaréttargjalda samkvæmt síðasta staðfesta ársreikningi. Á þeirri meginreglu eru eftirfarandi undantekningar:
 - 1.1 Vegna innheimtra tekna af tónleikum reiknar STEF 10% umsýslukostnað.
 - 1.2 Vegna innheimtra tekna frá erlendum systursamtökum reiknar STEF 3% umsýslukostnað.
 - 1.3 Vegna innheimtra tekna frá alþjóðlegum tónlistarveitum reiknar STEF 3% umsýslukostnað.
2. Hlutfalls verndaðrar tónlistar af því efni, sem flutt er, til dæmis í dagskrá útvarpsstöðva eða á tónleikum, þannig að hærri greiðslum sé úthlutað eftir því sem hlutfallið eykst.

3. grein – Framlag í Menningarsjóð STEFs

Menningarsjóður STEFs styður við framgang íslenskrar tónlistar í samræmi við ákvæði samþykktar STEFs. Framlag í Menningarsjóð STEFs má nema allt að 10% af innheimtum höfundaréttargjöldum, að frádregnum kostnaði, eftir ákvörðun aðalfundar samtakanna hverju sinni.

4. grein – Sviðsverk - stórréttindi

Að því marki sem áður útgefin tónlist er notuð í sviðsverkum skal úthlutað hlutfallslega miðað við þau höfundaréttargjöld sem innheimt eru af hverju leikhúsi fyrir sig eða þeim sem setur upp sviðsverk og þeim tónlistarskýrslum sem berast.

Samkvæmt aðildarsamningum STEFs við meðlimi hefur STEF ekki umboð til að semja um stórréttindi þeirra (Grand rights) og þar af leiðandi úthlutar STEF ekki til höfunda vegna slíkra nota.

Það er eingöngu á forræði tónhöfunda sjálfra að semja um flutningsrétt verka sem falla undir stórréttindi.

Hugtakið stórréttindi á við um tónverk sem hafa verið sérstaklega samin til að vera hluti af leikverki, s.s. ef um er að ræða leikhúsverk, óperu, söngleik, ballett eða dansverk. Leikhúsverk telst að þessu leyti vera verk með einhverskonar söguþræði og/eða persónum. Í flestum slíkum tilvikum fer rétthafi sviðsverksins með réttinn til að semja um uppsetningu þess eða aðra notkun og þar með tónlistarinnar í verkinu og ber hann þá ábyrgð gagnvart tónhöfundum að gæta réttinda þeirra.

Mörkin á því hvort uppsetning teljist falla undir stórréttindi eða ekki fer eftir því hvort tónverkið sé flutt með búningum, leikmynd og leikgerð sem vísar til upphaflegs sviðsverks. Leyfi STEFs vegna tónlistar í sviðsverki fylgir þó ekki leyfi til notkunar vörumerkis upphaflegs sviðsverks, bíómyndar eða t.d. nafna þekktra listamanna.

Ef tónverk sem er hluti af sviðsverki og stórréttindum er flutt sem hluti af öðru sviðsverki en því sem það var sérstaklega samið fyrir eða ef það er flutt á tónleikum telst ekki vera um stórréttindi að ræða og veitir þá STEF leyfi fyrir flutningnum og úthlutar fyrir á hefðbundinn hátt sem verk flutt á tónleikum eða verk flutt í leikhúsi, enda sé verkið eða hlutar þess skráðir hjá STEFi.

Hafi tónlist sviðsverksins verið gefin út sem hljóðrit eða sem hljóð- og myndverk þurfa þeir aðilar sem á annað borð hafa heimild STEFs til opinbers flutnings ekki sérstakt leyfi fyrir flutningi verksins í miðlum sínum og er þá úthlutað fyrir slíkan flutning eins og annan sjónvarps- eða útvarpsflutnings eða þá t.d. flutning í kvikmyndahúsum, í endurvarpi eða VOD þjónustu. Á slíkt einnig við um óútgefin verk, hafi viðkomandi aðili sem flytur verkið opinberlega á annað borð heimild til flutnings verksins. Í öllum þessum tilvikum úthlutar STEF fyrir flutninginn eins og fyrir annan flutning í viðkomandi miðli. Það sama á við ef hluti sviðsverks sem telst til stórréttinda er hluti af þáttum eða heimildamyndum sem sjónvarpað er.

Ef viðkomandi verk er flutt erlendis fer það eftir reglum höfundaréttarsamtaka í viðkomandi landi hvort flutningur þess þar telst falla undir stórréttindi eða ekki.

5. grein – Úthlutunarflokkar

Höfundaréttargreiðslum skv. 2. grein skal úthlutað í sem mestu samræmi við þau gjöld sem innheimt eru fyrir flutning hvers tónverks um sig. Úthlutun höfundaréttargreiðslna tekur mið af eftirtöldum flokkum, eins og nánar er kveðið á um í 6. grein:

1. Tónlist í hljóðvarpi.
2. Tónlist í sjónvarpi.
3. Tónleikar.
4. Dansleikir og aðrar samkomur þar sem lifandi tónlist er flutt.
5. Bakgrunnstónlist, svo sem á veitingastöðum og í verslunum.
6. Tónlist við kirkjulegar athafnir, þ.m.t. útfarir.
7. Tónlist á kvikmyndasýningum.
8. Tónlist á leiksýningum.
9. Tónlist á netinu, þ.m.t. streymi og niðurhal frá tónlistarveitum.
10. Sönghefti.
11. Eintakagerð.
12. Hljóðsetning.
13. Eintakagerð til einkanota frá IHM.

14. Streymisþjónustu á myndmiðlun eftir pöntun (VOD - Video on Demand, þ.m.t. TVOD og SVOD).¹

15. Frumflutningur.

STEF getur útvistað bakvinnslu og samkeyrslu tiltekinna úthlutunarflokka til þriðja aðila eftir því sem þörf þykir á hverjum tíma.

Stærstu úthlutunarflokkum eru gerð frekari skil hér að neðan.

6. grein – Úthlutun byggist á tiltækum upplýsingum

Úthlutun höfundaréttargreiðslna miðast við þær upplýsingar um flutning tónverka sem STEFi berast eða samtökin afla með öðrum hætti og samkeyrslu þeirra við gagnagrunn STEFs. Ber helstu viðskiptavinum STEFs að láta í té ítarlegar tónlistarskýrslur yfir tónlistarflutning sinn, skv. samningum við STEF. Af hagkvæmni- og kostnaðarástæðum er ekki gerð krafa um upplýsingar fluttra tónverka í öllum tilvikum.

6.1 Hljóðvarp og sjónvarp

Úthlutun höfundaréttargreiðslna fyrir flutning í hljóðvarpi og sjónvarpi byggist á þeim höfundaréttargjöldum sem innheimt eru af sérhverri hljóðvarps- og sjónvarpsstöð og skýrslum yfir opinberan flutning tónlistar samkvæmt samningum milli STEFs og viðkomandi fyrirtækis. Úthluta skal sérstaklega fyrir flutning á hverri og einni útvarps- eða sjónvarpsstöð og, eftir því sem við á, hverri og einni útvarps- og sjónvarpsrás. Í þeim tilvikum þar sem sami viðskiptavinurinn rekur bæði útvarps- og sjónvarpsstöð, skal úthlutunum skipt þannig að 80% fjármuna er úthlutað vegna útvarps og 20% vegna sjónvarps.

Í þeim tilvikum þar sem sami viðskiptavinurinn rekur fleiri útvarpsstöðvar eða fleiri sjónvarpsstöðvar skal úthlutunum skipt þannig milli stöðvanna að 30% fjárhæðarinnar miðast við magn tónlistar sem flutt er á stöðinni og 70% samkvæmt hlustenda- eða áhorfskönnunum.

Fyrir einkennislög þátta er úthlutað eins og fyrir annan tónlistarflutning í viðkomandi þætti hvort sem um er að ræða frumsamda eða áður útgefna tónlist. Sé þáttur daglega eða oftar á dagskrá telst einkennislag hans falla undir úthlutun fyrir dagskrárstef. Þetta á t.d. við um stef sem flutt eru fyrir og eftir auglýsingar, fréttastef og stef viðkomandi sjónvarps eða hljóðvarpsstöðvar. Úthlutað skal fyrir slík stef 2,5% af heildarúthlutunarfjárhæð frá viðkomandi viðskiptavini, skipt milli einstakra miðla eða stöðva ef um fleiri en einn miðil er að ræða, skv. ofangreindum reglum um skiptingu úthlutunarfjárhæðar milli miðla.

STEF úthlutar ekki fyrir birtingu auglýsinga í hljóðvarpi eða sjónvarpi.

Ef útvarps- eða sjónvarpsútsendingar eru innan takmarkaðs landfræðilegs svæðis og innheimt höfundaréttargjöld óveruleg, skal úthlutunin byggjast á tónlistarskýrslum sem aðrar stöðvar af svipuðum toga láta í té.

Ekki er hægt að úthluta vegna kvikmynda- og sjónvarpsefnis sem framleitt er hér á landi, nema að svonefnd tónlistarskýrsla (e. Cue Sheet) hafi borist STEFi um þá tónlist sem finna má í viðkomandi þætti eða kvikmynd.

¹ TVOD stendur fyrir Transactional Video on Demand sem þýðir gagnvirk myndmiðlun eftir pöntun (oftast gegn gjaldi) og SVOD stendur fyrir Subscriptional Video on Demand sem þýðir áskriftarþjónusta af myndmiðlun eftir pöntun.

6.2 Bakgrunnstónlist

Þegar STEF fær litlar eða engar upplýsingar um hvaða tónverk hafa verið flutt, til dæmis sem bakgrunnstónlist, er meginreglan um höfundaréttargreiðslur að úthlutað er í samræmi við flutning tónlistar á öðrum vettvangi, svo sem í útvarpi eða frá streymisþjónustum. Þetta gildir ef sýnt þykir að tónlistarflutningurinn sem um ræðir sé ekki ósvipaður tónflutningi í viðkomandi miðlum.

Teljist slíkur samanburður ótækur skal úthluta viðkomandi tekjum hlutfallslega miðað við heildarúthlutun síðastliðins árs. Ef unnt er að afla frekari upplýsinga um flutning tónlistar sem fellur innan þessara flokka, án óeðlilegs kostnaðar, með því að nota úrtak af fluttum tónverkum, má einnig byggja úthlutun í þessum flokkum á slíkum upplýsingum. Úthlutun í þessum tilvikum skal vera í eins nákvæmu samræmi við raunverulega tónlistarnotkun og unnt er.

Stjórn STEFs tekur ákvörðun um viðmið varðandi úthlutun bakgrunnstónlistar innan ofangreinds ramma.

6.3 Lifandi flutningur tónlistar

Úthlutun höfundaréttargreiðslna fyrir lifandi flutning tónlistar byggist á innheimtu höfundaréttargjalda af hverjum tónleikum fyrir sig og þeim tónlistarskýrslum sem tónleikahaldarar og/eða viðkomandi listamenn eða rétthafar skila til STEFs. Í þeim tilvikum sem STEF hefur undirritað samning við tónleikastað sem greiðir fasta fjárhæð höfundaréttargjalds á ári og höfundaréttargjöld af hverjum viðburði fyrir sig eru óveruleg, byggist úthlutunin á tónlistarskýrslum sem STEFi berast um flutning tónlistar á viðkomandi stað, sem hlutfall af meðalfjölda tónleika. Sama regla er notuð um tónlistarhátíðir, en þá er úthlutun hlutfölluð miðað við meðalfjölda tónleika eða atriða á viðkomandi hátíð.

Sé um að ræða tónleika sem kenndir eru við eina hljómsveit eða flytjanda og áheyrendur eru fleiri en 1.000 skulu 90% höfundaréttargreiðslna af tónleikunum koma í hlut rétthafa tónlistar sem flutt er af viðkomandi hljómsveit eða flytjanda. Rétthafar tónlistar sem flutt er af öðrum hljómsveitum eða flytjendum, svo sem „upphitunarhljómsveitum“, fá í sinn hlut 10% af höfundaréttargreiðslum vegna tónleikanna.

Fyrir aðra viðburði eins og árshátíðir og skólaskemmtanir þar sem lifandi flutningur tónlistar fer fram miðast úthlutun við meðaltal gesta (stærri og minni skemmtanir skv. verðskrá STEFs) og að í heild séu flutt um 35 lög á slíkri skemmtun.

6.4 Óvenju mörg verk skráð

STEF áskilur sér rétt til að innheimta sérstök skráningargjöld af meðlimum í þeim tilvikum sem meðlimir skrá óvenju mörg ný verk í einu svo og á ári, s.s. vegna notkunar á gervigreind við tónsköpun. Á þetta við ef fleiri en 20 verk eru skráð á sólarhring eða fleiri en 365 verk á ári. Hámark þetta á þó ekki við um skráningar á tónsporum kvikmynda- og sjónvarpsþáttatónlistar né um skráningar forleggjara fyrir hönd þeirra höfunda sem þeir eru í forsvari fyrir. Stjórn STEFs tekur ákvörðun um fjárhæð gjaldsins og skal hún birt á heimasíðu STEFs.

7. grein - Frumflutningur

Úthlutað er sérstaklega fyrir frumflutning verks. Frumflutningur tekur til hvers nýs verks sem meðlimir samtakanna hafa skráð og sem sannarlega hefur verið frumflutt hérlandis. Í því sambandi skiptir ekki máli í hvaða miðlum verkið hefur verið frumflutt eða það frumflutt á tónleikum.

Frumflutningur tekur einnig til meðlima erlendra höfundaréttarsamtaka sem eiga ný verk sem hafa verið heimsfrumflutt hér á landi. Höfundur ber ábyrgð á að tilkynna frumflutning til skrifstofu STEFs.

8. grein – Skráning tónverka

Rétthafar tilkynna verk sín til STEFs og skulu þau skráð í gagnagrunn samtakanna eftir þeim upplýsingum sem tilkynningunni fylgja. Tónverk er aðeins hæft til úthlutunar höfundaréttargreiðslna ef viðeigandi upplýsingar um tónverkið hafa verið skráðar.

Skráningu tónverks má aðeins breyta með nýrri tilkynningu sé hún undirrituð eða sannarlega samþykkt af öllum þeim sem undirrituðu upphaflegu tilkynninguna eða voru tilkynntir sem höfundar á henni eða rétthöfum þeirra.

Höfundaréttur á verki er óháður skráningu STEFs á tónverki.

STEF axlar enga ábyrgð og veitir enga tryggingu gegn skaða sem aðili getur orðið fyrir í tengslum við úthlutun höfundaréttargreiðslna eða við verndun á höfundarétti sem rekja má til rangra eða ófullnægjandi tilkynninga um verk.

9. grein – Skipting á höfundaréttargreiðslum milli rétthafa

Höfundarétti hvers verks skal skipt upp í hundraðshluta. Höfundar geta samið um skiptingu höfundaréttar á milli sín og því sýnir taflan hér að neðan eingöngu viðmið um skiptingu sem höfundar geta stuðst við. Í ákveðnum tilvikum er hlutdeildin þó ekki umsemjanleg en í töflunni birtist hæsta hlutdeild sem útsetjara er heimil. Það á einnig við í þeim tilvikum þegar hluti verksins (annaðhvort tónverk eða texti) er ekki í vernd, en þá eru settar skorður við hámarkshlut þess höfundar sem bætir við slíkt verk (annaðhvort nýju tónverki eða nýjum texta).

Þegar rætt er um að verk sé ekki í vernd á það einnig við um þau tilvik sem höfundur er óþekktur.

	Tónskáld	Textahöf.	Útsetjari
Tónverk án texta	100%	-	-
Tónverk og texti, samið samtímis*	50%	50%	-
Tónverk samið við eldri texta	66,67%	33,33%	-
Tónverk samið við eldri texta, ef texti er ekki í vernd	66,67%	-	-
Texti er saminn við eldra tónverk	50%	50%	-
Texti saminn við eldra tónverk, ef tónverk er ekki í vernd	-	50%	-
Útsett verk:			
Útsett tónverk án texta	83,34%	-	16,67%
Útsett tónverk og texti, samið samtímis*	33,33%	50%	16,67%
Útsett tónverk samið við eldri texta	50%	33,33%	16,67%
Útsett tónverk samið við eldri texta, ef texti er ekki í vernd	50%	-	16,67%
Útsett tónverk án texta, ef tónverk er ekki í vernd**	-	-	16,67%
Texti með útsettu tónverki, ef tónverk er ekki í vernd, en útsetningin er í vernd	-	50%	16,67%

Samsett verk (þjóðlag og nýtt verk)***

	Tónskáld	Textahöf.	Þjóðlag	Útsetjari
Tónverk og þjóðlag án texta	50%	-	(50%)	-
Tónverk og þjóðlag með þjóðvísu	33,34%	(33,33%)	(33,33%)	-
Tónverk og útsett þjóðlag án texta	50%	-	(33,33%)	16,67%
Tónverk og útsett þjóðlag með þjóðvísu	33,34%	(33,33%)	(16,67%)	16,67%
Þjóðlag með nýjum texta	-	50%	(50%)	-
Tónverk og þjóðlag með nýjum texta	33,34%	33,34%	(33,33%)	-
Útsett þjóðlag með nýjum texta	-	50%	(33,33%)	16,67%
Tónverk og útsett þjóðlag með nýjum texta	33,34%	33,34%	(16,67%)	16,67%

*Samið samtímis þýðir að út kemur saman eða flutt saman nýtt tónverk og nýr texti.

**Hér er verið að vísa í það sem í daglegu tali eru oft nefnd þjóðlög en á einnig við um önnur verk sem ekki njóta verndar höfundaréttar s.s. vegna aldurs verks.

***Hér er átt við þegar nýju verki er skeytt saman við þjóðlag á þann hátt að úr verður nýtt verk, með eða án útsetningar á þjóðlaginu, þannig að nýsköpun sé umtalsverður hluti hins samsetta verks. Sama krafa er gerð til nýs texta. Með þessari töflu er sett inn sú lágmarkshlutdeild sem þjóðlag eða þjóðvísa nýtur.

Svigi utan um hlutfall þýðir að um sé að ræða reiknaða stærð verks en sem ekki er greidd út þar sem viðkomandi hluti verks er ekki í vernd.

Athygli er vakin á því að þegar nýtt tónverk eða nýr texti er settur við eldri texta eða eldra tónverk sem er í höfundaréttarvernd, þarf ávallt leyfi höfundar, hvort sem um er að ræða textahöfundinn eða tónhöfundinn.

10. grein - Útsetningar

Við skráningu hlutdeildar til útsetjara er gert ráð fyrir að útsetningin fullnægi lágmarkskröfum um útsetningu. Slíkt felur í sér að útsetjarinn hafi skilað sjálfstæðu frumlegu framlagi við upprunalega verkið. STEF áskilur sér rétt til að meta framlag útsetjara að þessu leyti og breyta eða afnema skráningu á útsetjarahlut í kjölfarið. Í viðauka 1 við reglur þessar er að finna frekari leiðbeiningar um útsetningar.

11. grein – Úthlutun til meðlima annarra höfundaréttarsamtaka

Höfundaréttargreiðslum til rétthafa, sem aðild eiga að systursamtökum STEFs erlendis, skal úthlutað í samræmi við gagnkvæma samninga sem STEF hefur gert við viðkomandi samtök. Skal STEF leitast við að gera slíkt á sem hagkvæmastan hátt og getur stjórn ákveðið að útvista þessum hluta úthlutunar til þriðja aðila s.s. eins og annarra erlendra systursamtaka. Við þá úthlutun skal fylgt sömu reglum og við úthlutun til rétthafa sem aðild eiga að STEFi. Úthlutun til erlendra rétthafa skal í það minnsta eiga sér stað einu sinni á ári.

12. grein - Úthlutun höfundaréttargreiðslna frá erlendum höfundaréttarsamtökum

Erlend höfundaréttarsamtök sem annast hagsmunagæslu fyrir rétthafa innan STEFs, samkvæmt gagnkvæmum samningum, annast úthlutun höfundaréttargreiðslna til STEFs fyrir íslenska tónlist

sem flutt er í þeirra umdæmi. Tímasetning þessara úthlutana er mismunandi eftir höfundaréttarsamtökum, en STEF úthlutar þeim tekjum sem samtökunum berast að jafnaði fjórum sinnum á ári.

13. grein - Óþekkt og óskráð tónverk

STEF gerir sitt ýrasta til að bera kennsl á tónverk sem tilkynnt er um flutning á. Þetta er gert með því að bera saman skýrslur við gagnagrunn STEFs, bæði sjálfvirkt og handvirkt. Ef tónverkið er enn óþekkt tekur eftirfarandi ferli við:

- a. Ef vitað er hver höfundurinn er, er haft samband við hann og verkið skráð.
- b. Í því tilviki að engin samsvörun finnst er óþekkta tónverkinu bætt við lista af óþekktum tónverkum. Öllum tónverkum er bætt við listann þegar þau hafa náð lágmarksfjárhæð úthlutunar. Listinn er birtur á heimasíðu STEFs og uppfærður þar reglulega.

Höfundaréttargreiðslum fyrir notkun á óþekktum tónverkum og höfundaréttargreiðslum sem haldið er eftir vegna lágmarksreglunnar sem tilgreind er í 14. grein, er úthlutað hlutfallslega til rétthafa þekktra tónverka.

14. grein – Útborgun höfundaréttargreiðslna

STEF úthlutar höfundaréttargreiðslum svo fljótt sem auðið er, hafi allar nauðsynlegar upplýsingar vegna úthlutunarinnar borist.

Höfundaréttargreiðslur skulu lagðar inn á bankareikning samkvæmt fyrirmælum viðkomandi rétthafa.

Ekki er lágmark á úthlutunarfjárhæð en stjórn er heimilt að setja á slíkt lágmark ef þörf krefur.

Athugasemdir við úthlutun þurfa að berast innan þriggja mánaða frá dagsetningu úthlutunar, að öðrum kosti telst rétthafi hafa samþykkt úthlutunina.

Sé af einhverjum ástæðum ekki hægt að úthluta til rétthafa fyrir flutning tónlistar, s.s. ef skráning hefur ekki borist, skráning er röng eða ófullkomin eða ágreiningur er um höfundarétt viðkomandi verks, fynnist réttur til úthlutunar á tveimur árum frá þeim tíma sem úthlutun hefði getað átt sér stað sé ekki bætt úr þeim ágöllum sem hindra úthlutunina innan þess tíma.

Sé um að ræða fleiri en einn rétthafa, s.s. þegar um er að ræða erfingja tónskálds eða textahöfundar, skal greiðslum úthlutað til sameiginlegs fyrirsvarsmanns. Bera viðkomandi rétthafar ábyrgð á því að skila inn upplýsingum til STEFs hver sé fyrirsvarismaður þeirra. Berist ekki slíkar upplýsingar fynast greiðslur á sama hátt og aðrar greiðslur sem ekki er unnt að koma til skila.

15. grein – Skattlagning

STEFi ber að halda eftir skatti af höfundaréttargreiðslum í samræmi við lög á hverjum tíma. Af höfundaréttartekjum til einstaklinga ber STEFi að halda eftir staðgreiðslu fjármagnstekjuskatts og skila til ríkissjóðs. Lögaðilar greiða skatt af höfundaréttartekjum með öðrum tekjum sínum á þann hátt sem gildir um rekstrarform þeirra.

16. grein – Ágreiningur

Verði ágreiningur um túlkun þessara úthlutunarreglna milli STEFs og meðlima samtakanna, getur viðkomandi meðlimur vísað ágreiningnum til þriggja manna úrskurðarnefndar sem skipuð skal af stjórn.

17. grein – Gildistími

Reglur þessar leysa af hólmi eldri úthlutunarreglur frá 2011 með síðari breytingum. Þær öðluðust gildi frá og með samþykkt þeirra á fulltrúaráðsfundi STEFs 25. maí 2022 og 14. desember 2022. Á fulltrúaráðsfundi 23. maí 2025 voru þær svo aftur samþykktar með smávægilegum breytingum.

Viðauki 1 – Leiðbeiningar um útsetningar

Það er grundvallarregla um verndun hugverka að verndin nái einungis til sjálfstæðrar, listrænnar sköpunar. Því geta réttindi aldrei náðst fyrir eftirlíkingar eða útvíkkun á því sem aðrir hafa skapað. Útsetningar eru því metnar eftir því hverju þær bæta við upprunalega verkið. Flest allar útfærslur sem verið er að gera á einstökum verkum falla EKKI undir sjálfstæða, listræna sköpun, en má fremur líkja við misflókið og viðamikið handverk.

Útsetningar fyrir einstök hljóðfæri eða smáar hljómsveitir fá því öllu jöfnu aðeins útsetjarahlut að um sjálfstæða listsköpun með hliðsjón af frumverkinu sé að ræða og að það sem gert hefur verið nái út fyrir það sem krefjast þarf til að hægt sé að flytja verkið með þeirri hljóðfæraskipan og þeim röddum sem gengið er út frá. Ýmislegt fleira skiptir máli í mati á útsetningu, t.d. hvort hljómsetning fylgir ríkjandi hefðum innan þess stíls sem útsett er í eða hvort hún telst frumleg og gegnsamin og í grundvallaratriðum ólík því sem hefðin segir til um varðandi hljómsetningu og laglínu upprunalagsins.

Uppfylli útsetning skilyrðið um sjálfstæða, listræna sköpun getur hún orðið grundvöllur til úthlutunar höfundaréttartekna frá STEFi, skv. þeim reglum sem um slíkt gilda.

Gerður er greinamunur á útsetningu þjóðlaga (og öðrum óvernduðum verkum) og útsetningu á verkum sem njóta höfundaréttarverndar.

Það er grundvallaratriði við útsetningu verndaðra verka að leyfi tónhöfundar (rétthafa) þarf fyrir útsetningunni, enda telst útsetning vera breyting á upphaflegu verki. Í slíku leyfi þarf þó ekki að felast afsal tónhöfundar á hlutdeild í höfundaréttargreiðslum vegna verksins, en um slíkt geta tónhöfundur og útsetjari samið. Sama gildir ef tónhöfundur biður um að verk sitt sé útsett.

Fallist tónhöfundur á að útsetjari fái hlutdeild í eldra tónverki, verður í raun til nýtt verk í gagnagrunni STEFs með annarri skiptingu höfundaréttar en upphaflega verkið.

Hvað varðar útsetningar á þjóðlögum (eða verkum sem ekki eru lengur í vernd) fer útsetningin sjálfkrafa í almennan flokk. Í reglum um útsetningu þjóðlaga (sem finna má hér að neðan) kemur fram að við skráningu slíkra útsetninga hjá STEFi er gert ráð fyrir að útsetningin fullnægi lágmarkskröfum um útsetningu. Vert er að hafa í huga í því sambandi að matsmenn geta hugsanlega komist að þeirri niðurstöðu að útsetningin uppfylli ekki skilyrði um verk hæð (sbr. umfjöllun hér að ofan). Slík niðurstaða leiðir til þess að hafnað er skráningu útsetningarinnar hjá STEFi.